

HOOGTEPUNTEN & KEERPUNTEN

DE GROTE LIJNEN IN DE GESCHIEDENIS

VAN VKSJ-WEST (DEEL I)

Werkjaar 1999-2000, vKSJ-West viert haar 70ste verjaardag. Een gebeurtenis die niet zomaar voorbij kan gaan. Er wordt een groots verjaardagsfestijn gepland waarop (oud-) medewerkers, proosten en vrijgestelden samenkomen en nog eens herinneringen kunnen ophalen. In deze verjaardagsfeer ontstaat ook het idee om een boek samen te stellen waarin de geschiedenis van vKSJ-West in beeld en taal verteld wordt.

Nu, drie jaar voor vKSJ-West haar 80ste verjaardag viert, is het boek nog in volle ontwikkeling. Goed werk vergt immers héél veel tijd en energie. Toch willen we jullie tijdens dit werkjaar een voorsmaakje geven. In elke nieuwe Pinker lichten we daarom een tipje van de sluier en keren we eventjes terug in de tijd.

DE BEGINJAREN TOT 1935

In de beginjaren lag alle nadruk op het vormen van studiekringen bij de studenten aan middelbare scholen. Een groep stond onder de leiding van iemand uit het laatste jaar en de leden waren beperkt tot de oudste jaren. Regelmatig werden er thema's opgegeven waarover in groep moest nagedacht worden. De grote overtuigingen werden naar de buitenwereld uitgedragen door jaarlijks optochten te houden rond grote leuzen.

Alhoewel inhoudelijk gecontroleerd door de proosten en de zusters-assistenten, stond de jeugdbeweging hier zeer dicht bij de studentenbeweging van weleer.

DE JEUGDBEWEGINGSMETHODIEK VAN 1935

In VKSJ West-Vlaanderen werd zeer snel ingezien dat de activiteiten voor scholieren niet beperkt konden blijven tot studiekringen. Reeds vanaf 1933 wilde men er de jeugdbewegingsmethodieken invoeren. Daaronder wordt verstaan: het samen leven in groep, op kamp trekken en spelkaders uitwerken rond de thema's die men wilde aanbrengen. De nationale VKSJ volgde daarin pas vanaf 1939.

Door een wijziging in methodiek werd het ook mogelijk om jongere leden tot de beweging toe te laten. Zo kon men tegen het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog reeds vanaf het beginjaar van de middelbare school lid worden van VKSJ.

In 1941 zette men in West-Vlaanderen een volgende stap naar verjonging door een parallelle beweging op te richten voor kinderen uit de basisschool: de Roodkapjes. Nationaal volgde in 1943. De inspiratie voor de vormgeving van de beweging werd gezocht in het sprookje van Roodkapje. Het uniform bezorgde de meisjes effectief een rood kapje. Niettemin was de inhoud van de beweging trouw aan zijn oorsprong: de Katholieke Actie. Het opvoedingsideaal werd verwoord in het Griekse woord 'doulè' wat dienstbaarheid betekent. Die keuze zegt iets over de visie op de maat-

schappelijke positie van de vrouw waartoe de jeugdbeweging geacht was zijn leden voor te bereiden. Tegelijk met het verbreden van zijn ledenbestand werkte de beweging aan een verdieping door een vorm van kernwerking op te zetten. Groepsleidsters en andere verantwoordelijken werden samengebracht voor verdiepende vorming. In 1949 kwam VKSJ met 15.000 leden samen te Brussel. De grote massa, het piekfijne uniform en de discipline getuigen van een sterke inhoudelijke kracht. Het was een hoogtepunt in de werking van de beweging.

Op de foto's die bij dit artikel werden geplaatst, zie je een vakantievergadering in het Zwin (1935), een roodkapje en haar leidster (1950), VKSJ Maricolen op Lourdesbedevaart (1954), groepsmeisjes uit Kortemark (1938).

HOOGTEPUNTEN & KEERPUNTEN

DE GROTE LIJNEN IN DE GESCHIEDENIS VAN VKSJ-WEST (DEEL II)

Werkjaar 1999-2000, vKSJ-West viert haar 70ste verjaardag. Een gebeurtenis die niet zomaar voorbij kan gaan. Er wordt een groots verjaardagsfeestje gepland waarop (oud-) medewerkers, proosten en vrijgestelden samenkomen en nog eens herinneringen kunnen ophalen. In deze verjaardagsfeestje ontstaat ook het idee om een boek samen te stellen waarin de geschiedenis van vKSJ-West in beeld en taal verteld wordt.

Nu, drie jaar voor vKSJ-West haar 80ste verjaardag viert, is het boek nog in volle ontwikkeling. Goed werk vergt immers héél veel tijd en energie. Toch willen we jullie tijdens dit werkjaar een voorsmaakje geven. In elke nieuwe Pinker lichten we daarom een tipje van de sluier en keren we eventjes terug in de tijd.

Zoals beloofd in de vorige editie van 'Pinker' duiken we ook deze keer in het archief om wat nieuws op te diepen over het 'roemrijke' verleden van vKSJ-West. Deze maand keren we terug naar de jaren 1950. De tijd van kernwerking, pelgrimages, reizen en cruises...

DE MILIEUWERKING VANAF 1955

De jeugd verandert, de tijdsgeest verandert, dus de jeugdbeweging moest op één of andere wijze mee evolueren. Europa had een verschrikkelijke oorlog gekend die iedereen tekende. Niets kon nog verder gaan zoals voorheen. Door de jeugdbewegingmethodiek dreigde men te verzanden in een loutere spelbeweging. Men zocht een nieuwe adem om de missie van de Katholieke Actie waar te maken. Deze vond men in de *kernwerking*. Iedere leeftijd moest werken in zijn eigen milieu naar de geaardheid van de leeftijdsgroep. De 12-14 jarigen werden genoemd Jong in Milieu (JIM), de 15-16 jarige Samen in Milieu (SIM), en de 17-18 jarigen Kristen in Milieu (KIM). Iedere naam hield een eigen opdracht in. De methode van Cardijn werd hier toegepast. Door een methode van 'revision de vie' dacht men na over het eigen handelen en nam men opdrachten op voor de toekomst. De vergadering kende drie momenten: zien – oordelen – handelen. Het was een tijd van kernwerking.

Typisch voor deze periode waren ook de *reizen*. vKSJ trok naar Lourdes, organiseerde cruises waar men de revision de vie toepaste. Er werden *studentenpelgrimages* georganiseerd die openstonden voor niet-leden. Al wandelend discussieerde men over onderwerpen met betrekking tot het geloof en de politiek... De studentenbeweging was een stukje herboren.

Op de foto's zie je Jong VKSJ op Lourdesbedevaart (1959), een Roodkapjesgroep uit 1959, een VKSJ Studiedag in Heverlee (1960) en de VKSJ Goudag in Leper (1955)

HOOGTEPUNTEN & KEERPUNTEN

DE GROTE LIJNEN IN DE GESCHIEDENIS

VAN VKSJ-WEST (DEEL III)

Werkjaar 1999-2000, vKSJ-West viert haar 70ste verjaardag. Een gebeurtenis die niet zomaar voorbij kan gaan. Er wordt een groots verjaardagsfeestje gepland waarop (oud-) medewerkers, proosten en vrijgestelden samenkomen en nog eens herinneringen kunnen ophalen. In deze verjaardagssfeer ontstaat ook het idee om een boek samen te stellen waarin de geschiedenis van vKSJ-West in beeld en taal verteld wordt. Nu, drie jaar voor vKSJ-West haar 80ste verjaardag viert, is het boek in volle ontwikkeling. Goed werk vergt immers héél veel tijd en energie. Net als in de vorige edities van de Pinker duiken we ook deze keer het archief in. Dit maal keren we terug naar de woelige jaren 1960. Een tijd waarin zowel aspecten uit de maatschappij als elementen uit de beweging zelf op de korrel werden genomen...

MAATSCHAPPIJKRITIEK IN DE JAREN 1960

In de late jaren zestig groeiden tal van initiatieven die een expressie waren van de geest van de tijd bij de jongeren van toen. De maatschappijkritiek vormde de hoofdtoon aan de universiteiten. Ook in KSA en VKSJ zocht men naar een vormgeving ervan. Enkele voorbeelden:

De nationale secretariaten lanceerden een acte getiteld 'D.. O.....E'. Werken rond democratie zou het kernthema worden van de volgende jaren. De +16 werking onderging de grootste wijzigingen. De groep moest openstaan voor niet-leden, misschien wel zichzelf opheffen om efficiënter te kunnen werken aan een democratische ingesteldheid bij jongeren en een maatschappelijk bestel in het algemeen.

De maatschappijkritische stroming kwam in een stroomversnelling door de studentenrevoltes op eigen bodem rond de splitsing van de KU Leuven. De werkgroep schoolgemeenschap werd opgericht met als doel na te denken hoe de school en de jeugdbeweging democratischer konden ingericht worden.

In VKSJ West-Vlaanderen werd de SEIN-werking gestart. SEIN staat voor Samen Evangelische Inzet. Ook hier werd het voortbestaan van de jeugdbeweging in vraag gesteld. Sein kreeg een tijd lang een eigen secretariaat.

In het tijdschrift Inpikker zou elke maand verslag uitgebracht worden van een politieke daad in de rubriek Fil Rouge. Men ging zich vastketenen aan treinwagons... en beschreef het politieoptreden.

De twee studentenbewegingen KSA en VKSJ werken sinds die tijd samen. Uiteindelijk werden ze in 1978 gefuseerd.

De maatschappijkritische beweging bracht ook spanningen voort. De jeugdbewegingsmethodiek kwam onder druk te staan. Sommigen pleitten voor de afschaffing van de leeftijdsgerichte werking, om meer aandacht te kunnen besteden aan politieke actie. Men zette de milieuwerking verder, maar zonder band met de objectieven van de Katholieke Actie. Zo ontstond er ook spanning rond de christelijke inspiratie van de beweging.

De foto geeft de sfeer weer van op de Roodkappengouwdag in 1972.